

Ob slovenskem kulturnem
prazniku:

Priložnost za razmišljanje

Te dni je tako na Tržaškem kot na Go-
riškem niz Prešernovih proslav, s katerimi
tudi zamejski Slovenci obhajamo slovenski
kulturni praznik, ob obletnici smrti velike-
ga slovenskega pesnika. Proslave nudijo ali
bi vsaj morale nuditi priložnost, da se, mi-
mo dolžne počastitve spomina velikana slo-
venske kulture, kakršen je France Preše-
ren, naša slovenska narodnostna skupnost
v Italiji skuša vsaj za nekaj trenutkov za-
miseliti nad sedanjim stanjem svojega kul-
turnega življenja (v širšem pomenu te be-
sede), narediti nekakšen njegov obračun in
zlasti načrtovati program za prihodnost.

Na odrih slovenskih dvoran po našem
zamejstvu se bodo te dni zvrstili številni
govorniki, pevski zbori, poklicni in nepo-
klicni gledališki igralci ter ljubitelji sloven-
ske umetnosti in vsi po svojih močeh ter
sposobnostih prispevali svoj delež, da bi
proslave dosegle čimvečji uspeh.

Prav nobenega dvoma ni, da so takšne
prireditve potrebne in da moramo zamejski
Slovenci takšne manifestacije skrbno pri-
praviti, tako da tudi na zunaj čimbolj uspe-
jo. Toda slovenski praznik je ali bi vsaj mor-
al biti tudi priložnost, da globlje in na-
tančneje proučimo stanje, kakršno se kaže
na vseh tistih področjih, ki so življenjskega
pomena za naš obstoj in nadaljnji razvoj.
Gre za stanje naše politike, našega gospo-
darstva, za naše socialne razmere in sploš-
ne družbene odnose, za stanje našega šol-
stva, našega teritorija in za vsa ostala pod-
ročja, ki pobliže zadevajo življenje naše na-
rodnostne skupnosti. Jasno je namreč, da
stanje na vseh omenjenih področjih bistveno
in odločilno pogojuje prosvetno - kul-
turno delovanje, njegovo rast in njegov
razmah.

Slovenski kulturni praznik v zamejstvu
naj bo torej dostojna počastitev spomina
velikega pesnika in vseh slovenskih kultur-
nih ustvarjalcev, a naj bo hkrati tudi tre-
nutek globljega razmišljanja o celotnem
položaju naše slovenske narodnostne skup-
nosti in zlasti o načrtih in delu za prihod-
nost.

PRED KONGRESOM krščanske demokracije

15. decembra se bo začel kongres Kr-
ščanskodemokratske stranke. Od tega kon-
gresa pričakujejo, da bo končno vnesel jas-
nost v italijansko politiko, zlasti da bo raz-
čistil vprašanje, ali naj KD pristane na so-
delovanje komunistov v vladi in s tem na
politiko in vlado takoimenovane »nacional-
ne vzajemnosti« (ker bi obsegala poleg teh
dveh strank tudi socialiste in še nekatere
druge stranke), ali pa da odkloni skupno
vladanje s komunisti in prisili te spet v
opozicijo. Od tega pa si je obetati seveda si-
lovito in nadvse ostro opozicionalno poli-
tiko komunistične partije, tako da se ne-
kateri — zlasti tudi v Krščanski demokra-
ciji — bojijo, da bo učinkovito vladanje v
Italiji sploh onemogočeno. Neglede na ko-
munistično opozicijo v parlamentu, ki bi
lahko potegnila za seboj tudi socialiste in
vse druge leve skupine, bi se začela nepre-
trgana vrsta stavk vseh vrst in kategorij,
ki bi hromile gospodarsko življenje in mu
povzročale velikansko gospodarsko škodo.
Komunistični politiki odkrito izjavljajo, da
brez njih vladanje v Italiji ni več mogoče.
To bi bil nesmisel, če bi se nanašalo to sa-
mo na politiko, kajti znano je, da znaša

vladna večina v marsikateri evropski de-
mokratični državi samo enega, dva, kveč-
jemu kako desetino poslancev. Toda komu-
nistični politiki imajo v mislih predvsem
stavke ...

Trenutno se zdi, da je krščanskodemo-
kratska stranka orientirana v smislu odklon-
itve komunistične zahteve. Komunisti naj
bi se vrnili v opozicijo, vlado pa naj bi se-
stavile (po Cossigu) tradicionalne vladne
stranke skupaj s socialistično. Vendar pa je
položaj še zelo nejasen in razčistil ga bo,
kot pričakujejo, samo krščanskodemokrati-
ski kongres. Ta bo nedvomno moral vzeti
v račun tudi najnovejše mednarodno dogo-
janje in zlasti novo hudo napetost med
Vzhodom in Zahodom, ki ni v prid zahtevi
italijanske KP po skupnem vladanju. Po
kongresu pa je pričakovati odstop Cossigo-
ve vlade in sestavo nove vlade, ki pa jo bo
morda sestavil spet Cossiga, saj je, po pra-
vici rečeno, v teh mesecih pokazal nepri-
merno večjo sposobnost in odločnost pri re-
ševanju važnih problemov kot Andreotti,
ki je izgubljal čas z večnim taktiziranjem
in se ni upal zameriti nikomur, zadovoljil
pa tudi ni nobenih pričakovanj.

Arabsko »bratstvo« ne prenese kritike

Skoraj ne mine dan, da ne bi slišali o
kakem novem sporu med arabskimi drža-
vami. Enkrat so si v laseh Egipčani in Sir-
ci, drugič Libija in Egipt, pa spet Alžirija
in Maroko, pa Južni in Severni Jemen, in
trenutno Libija in Tunizija. Dejstvo je, da
imajo narodi teh držav sicer skupen zasta-
rel knjižni jezik, da pa so njihovi živi go-
vori precej različni in da nimajo nobene
skupne narodne, kaj šele državne zavesti.

Zato se motijo tisti zahodni opazovalci,
ki se bojijo »arabske nevarnosti« v zvezi s
petrolejem. Arabske države se ne bodo ni-
koli sporazumele o kaki skupni ali enotni
petrolejski politiki ali o kakem trdnem po-
litičnem zavezništvu. Tiste, ki imajo petro-

lej, ga bodo morale prodajati, če bodo hote-
le kaj imeti od njega, prodajati pa ga bodo
morale predvsem Zahodu, ki ga lahko pla-
ča bodisi z denarjem, zlatom, živili ali dru-
gim blagom, posebno s stroji in drugo teh-
niko. Pač pa bo skušala vsaka — kot dela
že zdaj — pri tem izbarantati kar najvišjo
ceno. Žal pa ta denar ne gre v prid odprav-
ljanja zaostalosti in niti ne revščine v teh
državah, ampak se nabira predvsem na
bančnih računih šejkov, ki živijo v bajnem
razkošju. Nekoč, čez nekaj desetletij, bo
minila doba petroleja in tedaj se bodo arab-
ske in z njim vred tudi razne druge musli-
manske države znašle v zelo hudem polo-
žaju — morda na dnu svetovnega razvoja.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 10. februarja, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Kralj Oh in kraljestvo Joj«; Radijska veseloigra (Zora Tavčar), Radijski oder; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 »Radio klopotača«, variete Radijskega odra; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi z naših prireditev; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 11. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.45 Socialna problematika; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Radijski koncert; 11.30 »Po stopinjah staršev«; 12.00 »Radio klopotača«, variete Radijskega odra; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Zdaj pa zapojmo!«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Fran Milčinski: »Butalci« — Radijski oder; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 12. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Ludvig Holberg: »Jeppe s hriba«, komedija v 5. dejanjih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Oddaja za otroški vrtec; 11.30 Vam še ugajajo? 12.00 Kulturno pismo; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano! 15.00 Rezervirano za... 15.30 Doba kantavtorjev; 16.00 Kulturna rubrika slovenskih časopisov v Italiji; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Igre o našem pesništvu — Mirko Mahnič: 4) »Stritarjevi posnemovavci«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 13. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole; 11.30 Umetnice jazza; 12.00 »Pod Matajurjan«, posebnosti in omike Nediških dolin; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Odprimo knjigo pravljic«; 14.30 Roman v nadaljevanjih Fran Milčinski: »Butalci«; 15.00 Glasbeno popoldne; 16.00 Med dvema ognjema; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 17.30 Slavni pevci; 18.00 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 14. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Ludvig Holberg: »Jeppe s hriba« komedija v 5. dejanjih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole; 11.30 Jugoslovanski pevci; 12.00 Mikrofon v razredu; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence; 14.30 Na goriškem valu; 15.00 Mladi pisci; 15.15 Najnovejša izdaja plošč; 16.00 »Dvignjena zavesa«, gledališki trenutek doma in drugod; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 15. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Oddaja za srednjo šolo; 11.20 Domače popevke; 12.00 Ponovitev četrtkovskega Kulturnega prostora; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 13.35 Glasbena panorama; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Fran Milčinski: »Butalci«; 15.00 Po končani univerzi; 15.30 Popularnih deset; 16.00 Mikrofon v razredu; 16.30 S pesmijo po svetu; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni prostor; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 16. februarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 France Štrukelj: »Slovenski Jurček«, šaloigra v 3. dejanjih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 12.00 Nas anu zutra — danes in jutri«, oddaja o Reziji; 12.30 Pesem poje o... 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence; 14.30 »Vse lepo, vaš Peter!«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 »Prejšnje razmere«, burka v enem dejanju. 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

RAZLASTITVENA TLAKA

Kanalska dolina naravni park?

Pretekli teden je prebivalce Kanalske doline hudo razburila vest o odloku predsednika republike, ki se nanaša na ustanovitev naravnega parka. Deželni odbornik za poljedelstvo Del Gobbo je bil prišel na Trbiž, da bi se posvetoval o vprašanju uresničitve parka s predsednikom gorske skupnosti in krajevnimi župani. Pričakalo pa ga je prebivalstvo in zaskrbljeni predstavniki upravičencev služnosti za sečnjo lesa v Kanalskih gozdovih, kot tudi zastopniki lovcev in ribičev. Odbornik Del Gobbo je izjavil, da besedilo zakonskega odloka in podrobnosti še niso znane in pristavil, da dežela ne bo podprla pobude v kolikor bi kršila pravice domačinov in poslabšala življenjske pogoje v Kanalski dolini.

Do sedaj torej ni še znan obseg, ki naj bi ga zadobil naravni park in prav tako omejitve, ki bi bile s tem združene ter vpliv, ki bi ga imeli domačini pri upravljanju parka.

Prebivalci Kanalske doline uživajo posebne služnosti še iz časa bamberških škofov v šestnajstem stoletju. Potrjene so bile za časa Marije Terezije in točno urejene s posebnimi »urkundi« leta 1875. Posebne služnostne pravice so bile vključene v senžermensko pogodbo in potrjene v razsodbi kasacijskega sodišča iz leta 1938.

Služnosti so vezane na hišne številke ter na soseske, ki skrbijo za skladen razvoj živinoreje po planinah. Starodavna ureditev je izredno smotrna ter izraža skrb za blaginjo prebivalstva do najmanjših potankosti in obenem zavzetost za

zaščito narave. Služnostne pravice se ne nanašajo zgolj na sečnjo za potrebe gradnje in popravil in za kurjavo. Vključujejo tudi točno določene količine lesa za plotove, za kole v poljedelstvu, steljo, pesek in kamenje in smolnat les za »leuo« ali luč, ki je razsvetljevala gorske domove ob vhodnih vratih v nalašč za to pripravljeni sohi, ki je imela ločen dimnik.

Bamberško gospostvo in poznejši vladarji so pokazali daljnovidni pristop, ki naj bi zadržal domače prebivalce v rojstnih vaseh, mu omogočil obstoj in razvoj. Pred stoletji so gospostva spoznala, da bi se brez posebnih služnosti prebivalstvo tega gorskega področja ne moglo preživljati.

Življenjski pogoji v Kanalski dolini se niso veliko spremenili in vsakršna okrnitev pravic bi hudo prizadela socialno in narodnostno tkivo pa tudi ne bi pripomogla k zaščiti okolja, saj je samo prebivalstvo najbolj zainteresirano za zagotovitev skladnega prirastka gozdov, ker od tega odvisi tudi neokrnjena možnost njihovega izkoriščanja v skladu s stoletnimi predpisi.

Po podatkih iz leta 1958 je po vaseh Kanalske doline deležnih služnosti 813 upravičencev in sicer 802 hiši in enajst sosesk. Skupna letna sečnja omenjenih služnosti znaša dva tisoč 219 kubikov gradbenega lesa in 22 tisoč 135 metrov lesa nižje kakovosti. Gre torej za temeljno kritje potreb in dohodek, ki predstavlja osnovni dejavnik domačih gospodarstev na področju, katerega prekriva sneg po šest mesecev v letu.

(nadaljevanje na 3. strani)

Točnost poročanja

NIKOLI SE NI ZANESTI
NA EN SAM VIR

Razni značilni primeri iz zadnjega časa so nam pokazali, kako nezanesljiva so poročila raznih agencij in dnevnikov o važnih mednarodnih dogodkih. Povprečni poslušavec in bravec se skoro slepo zanese na resničnost tistega, kar bere ali sliši, toda v resnici bi moral vsakdo kritično sprejemati novice in komentarje v tisku in radio-televiziji. Kritičnost se je sicer že od nekad zahtevala od vsakega bravca knjig in listov, toda v nekdanjih časih so imeli bravci čas, da so tudi premislili tisto, kar so zvedeli iz knjig in listov. Danes pa se neprestano vsipa na bravce in poslušavce pravi plaz novic in komentarjev. Komaj prebere ali sliši eno uredniško priredbo novic, že sledi druga in človek zares nima časa, da bi o tistem še bogve kaj razmišljal.

Vendar pa je nujno potrebno, da ostanejo ljudje kritični. Drugače bi se lahko zgodilo, da bi se dali popolnoma pasivno manevrirati od tistih, ki imajo v rokah množična obveščevalna sredstva. To pa bi lahko pomenilo hud greh nad resnico, pa tudi nevarnost. Treba je samo pomisliti, kakšno nevarnost za svetovni mir bi lahko pomenilo jezno in naglo reagiranje javnosti v eni ali drugi od največjih držav, v primeru, da novica o dogodku, ki jo je razburil, sploh ni resnična ali pa je resnica bistveno drugačna in mnogo bolj zapletena,

kakor se zdi. Nekoč bi se lahko zgodilo, da bi kakšna lažna novica, vržena v svet preko velikih radijskih postaj, povzročila novo svetovno vojno.

Zato bi morali vsi ljudje, tako izobraženi kot tudi manj izobraženi, kritično sprejemati vse vesti, zlasti pa še tiste, ki poročajo o kakem kritičnem in nevarnem dogajanju, jih primerjati s tistim, kar že vedo, in se po možnosti tudi drugače prepričati, če odgovarjajo resnici, zlasti s poslušanjem in branjem nadaljnjih vesti in s primerjanjem vesti iz različnih virov.

To ne velja samo za trenutno aktualno dogajanje v svetu, iz katerega bi se lahko v nadaljnjem izcimila vojna, ampak sploh za vse važne vesti, ki se nanašajo na življenje v raznih državah. Po možnosti se je treba izogibati črno-belega poročanja in vedno bi bilo treba slišati oba zvona. Javnost naj bi potem po možnosti samostojno pretehtala, kdo ima prav in kdo ne. Še posebej pa velja to za najbolj važno in najbolj aktualno dogajanje, ki lahko povzroči velike mednarodne krize in napetosti. Nikoli se ni zanesti na en sam vir, na en sam glas, vedno bi bilo treba počakati še na drugega in ju potem primerjati med seboj. Samo tako si lahko človek ohrani miselno oziroma duhovno neodvisnost in treznost presoje.

PROSTOR MLADIH

Skavtska organizacija na Tržaškem

Ena izmed organizacij, ki se na Tržaškem ukvarja z mladino, je Slovenska zamejska skavtska organizacija (SZSO). Skavtska organizacija je prisotna in dejavna na vsem tržaškem ozemlju, od Devina do Mačkolj. To ozemlje smo razdelili na pet okrajev, katerim odgovarja pet skavtskih skupin. Vsaka skupina nosi ime po eni vasi ali po mestnem predelu. Razdelitev zglej nekako takole:

1. skupina - DEVIN: sem spadajo vodi iz Devina, Mavhinj, Nabrežine, Zgonika in Sv. Križa.
2. skupina - PROSEK: sem spadajo vodi s Proseka, Kontovela, Opčin, Repentabra, Trebč in Bazovice.
3. skupina - MAČKOLJE: sem spadajo vodi iz Mačkolj in drugih vasi v Bregu.
4. skupina - ROJAN: sem spadajo skupine iz Rojana, Sv. Ivana, Barkovelj in Sv. Antona.
5. skupina - ŠKEDENJ: v to skupino spada vodi od Sv. Jakoba, Škednja, Kolonkova in Sv. Vincenca.

Kot vidimo, so torej vsi kraji na Tržaškem dobro zastopani in mreža vodov je razpletena po vsem ozemlju. Število vodov pa nima velikega pomena. Dosti bolj po-

Srečanje KD in SSK

Krščanska demokracija ima v teh dneh sestanke z vsemi strankami ustavnega loka. Tako je bilo pred dnevi srečanje med Krščansko demokracijo in Slovensko skupnostjo. SSK na deželni ravni sta zastopala Štoka in Harej, Krščansko demokracijo pa Braida in načelnik deželne svetovalske skupine Turello.

Na sestanku je bil govor predvsem o priložnosti krize na deželni ravni. SSK je ponovila svoje stališče, po katerem stranke, ki so bile doslej v deželni večini, imajo pravico biti zastopane v bodoči deželni vladi. V nasprotnem primeru pa bo SSK prispevala svoj konstruktivni delež iz opozicijskih klopi.

Na srečanju je bila tudi poudarjena pripravljenost obeh strani, da se čimprej sestaneja za nadaljnje proučevanje problematike globalne zaščite Slovencev, ki živijo v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

membno je dobro delovanje posameznih vodov. Predvsem so važni tedenski sestanki, na katerih mladi pridobijo potrebno znanje, pripravo in vzgojo, ki je zaželjena za vsakega skavta in skavtinjo. Zato polagamo vedno veliko pozornosti na dobro delovanje posameznih vodov. Glavna skrb za delovanje vodov je zaupana voditeljem in njihovim vzgojnim sposobnostim. Vodstvo organizacije daje le splošne napotke za de-

OBVESTILO NAROČNIKOM

Zaradi čedalje večjih tiskarskih stroškov smo sklenili nekoliko povišati naročnino za leto 1980. Letna naročnina bo od 1. januarja leta 1980 dalje znašala 10.000 lir. Za inozemstvo bo letna naročnina znašala 12.000 lir. Prepričani smo, da bodo naši naročniki upoštevali naše težave in nam kljub podražitvi ostali zvesti kot doslej.

UPRAVA NOVEGA LISTA

lovanje po skupinah, natančnejši program pa pripravijo posamezni voditelji in ga potem predložijo vodstvu. Dolžnost vodstva pa je, da načrtuje skupno delovanje organizacije na pokrajinski ravni.

V lanskem letu so tako bile glavne skupne pobude in dejavnosti tržaških skavtov in skavtinj: dvodnevno srečanje na Opčinah, na katerem smo govorili o najrazličnejših težavah in stvarnosti v naši organizaciji. Organizirali smo tudi izlet po tržaški okolici, pustovanje, duhovne obnove, križev pot, predavanja, športna tekmovanja, nabiranje starega papirja v dobrodelne namene idr. Višek celotnega delovanja pa je bil vsekakor tabor. Ta je bil še posebno pomemben, ker je bil to drugi jamboree zamejske skavtske organizacije. Pobudo zanj so dali goriški skavti, da bi tako primerno proslavili tri pomembne obletnice: 15-letnico ustanovitve goriških skavtov in 20-letnico ustanovitve koroških skavtov in tržaških skavtinj. To so bile lanskoletne najvažnejše skupne pobude.

Na seji tržaškega pokrajinskega vodstva, 4. januarja letos, pa so uskladili tudi letošnji program skupnih dejavnosti po ve-

jah v tem delovnem letu. V februarju je tako predvideno pustovanje volčičev in veric in skupno pustovanje izvidnikov in vodnic ter roverjev in popotnic. Najvažnejša točka letošnjega zimskega programa pa je dvodnevni izpopolnjevalni tečaj za voditeljice in voditelje. V mesecu marcu bodo na programu duhovne obnove za vse tri veje. Aprila bodo roverji in popotnice pripravili križev pot in organizirali izlet v Slovenijo. Poleg tega bosta v tem mesecu tudi obe jurjevanji, za najmlajše in za ostale. Ko bo prišel v deželo maj, pa bodo skavti in skavtinje organizirali dva izleta. Od teh bo eden v Benečijo. Vse to delovanje pa bo le priprava za vsakoletni poletni tabor.

Kdor pa hoče spremljati z večjo doslednostjo in natančnostjo skavtsko delovanje skozi vse leto, naj se pri starejših članih pozanima za naše glasilo Jambor, v katerem je posvečeno veliko prostora prav informacijam in poročilom o raznih dejavnostih, ki jih skavti in skavtinje imamo med letom.

M. T.

Kanalska dolina...

■ nadaljevanje z 2. strani

Lastnik teh območij je posebni sklad za kult v najemu pa jih ima državna gozdarska ustanova, ki jih tudi upravlja. Omenili smo količino lesa, ki pripada letno služnostnim upravičencem, ki je točno določena. Odvečni prirastek pa gre gozdarski upravi. Vsakih petnajst let opravi gospodarski ureditveni načrt na osnovi katerega določi uprava prirastek gozda na posameznih območjih in predele za sečnjo. Medtem ko je nekdanj imelo prebivalstvo svojega izvedenca, ki je lahko preverjal uradne podatke, določajo sedaj prirastke uradni izvedenci gozdarske uprave. V primeru neskladnega izkoriščanja bi se utegnile predpisane količine znižati in prav zato so prebivalci zainteresirani za čim skladnejše izkoriščanje in točno določanje presežka prirastka.

Vsakršna okrnitev služnosti in uvedba omejitev v okviru morebitnega naravnega parka, ki bi hudo prizadele živinorejo bi predstavljale usodni gospodarski udarec za prebivalstvo, ki je ob nejasnih napovedih zelo zaskrbljeno.

PREJELI SMO:

V zvezi s sejo občinskega sveta v Dolini dne 24. januarja, na kateri je občinski odbor dal v odobritev predlog o podelitvi miniaturnega odličja dvanajstim osebam oz. ustanovam za njihovo delovanje na kulturno-prosvetnem in socialnem področju sploh, podpisana svetovalska skupina Slovenske skupnosti želi precizirati, da je bila prisiljena zapustiti sejno dvorano in se ne udeležiti glasovanja, ker občinska uprava ni smatrala potrebno svoj seznam odlikovancev dopolniti s predlogi, ki jih je dala naša skupina in ki so bili izdelani izključno na osnovi neoporečne zaslужnosti na kulturno-prosvetnem in socialno-humanitarnem področju.

Da se o tem lahko vsakdo prepriča, naj povemo, da je naša skupina predlagala podelitev omejenega odličja Ljubi Smotlak, Bernardu Žuljanu in Šolskim sestram v Borštu.

Z odličnim spoštovanjem!
Svetovalska skupina SSK v Dolini

Pred izidom je tretja knjiga

SLOVARJA SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA (od črke Ne do Pren)

SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA je naš prvi izčrpani enojezični, razlagalni slovar. V njem najdemo odgovor na vsa konkretna, pa tudi načelna teoretična vprašanja, ki zadevajo slovenski knjižni jezik, zlasti: kaj beseda pomeni, kako se pravilno veže z drugimi besedami, kako se izgovarja in piše, itd.

SLOVAR SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA je neobhodno potreben v vsaki slovenski hiši.

Zglasite se čimprej v Tržaški knjigarni, Ul. Sv. Frančiška 20.

Razlastitvena tlaka - sedaj Kolonkovec

Med temeljnimi dejavniki obstoja narodnostne skupnosti in njene odpornosti v stoletjih je bila strnjena naselitev na avtohtonem področju in zemljiška lastnina, katere ni mogel okrniti niti fašistični režim. V povojnem času pa smo pričeli in žrtve stihije razlaščenj, prave urbanistične tlake po vsem slovenskem narodnostnem o-

se zgrinja nad Kanalsko dolino, če bi prišlo do ustanovitve naravnega parka, pri katerem ne bi imeli besede domačini ter ob obsežnih novih razlastitvah za velike cestne povezave ter za industrijsko področje na Tržaškem.

Načrt tržaške občine za ljudske in cene gradnje predvideva razlastitev 37 hektarov zemljišč na Kolonkovcu, pri Svetem Ivanu in na Opčinah ter nekaj posegov v strogem mestnem središču. O tem vprašanju smo obsežno poročali že predlanskim in poudarili, da je uprava bila sprejela načrt ob izteku mandata brez predhodnega posveta s konzultami ter v nasprotju s temeljnimi osnovami načel, ki jih je bila do tedaj izoblikovala in so se nanašale na spremembo desetletne usmeritve razvoja mesta po predmestjih s poudarkom na nujnost revitalizacije mestnega središča. Nova občinska uprava ni upoštevala priporočil občinskega sveta za podrobno proučitev posegov in sklenila pretekli mesec, da zaseže sedem hektarov zemljišč na Kolonkovcu. Prizadeti so bili že vložili pripombe, a jih je uprava zavrgla. Obrnili so se na deželno upravno sodišče, ki se mora o prizivih še izreči. Medtem pa se podjetja pripravljajo na začetek del. Prebivalci Kolonkovca in Kmečka zveza skušajo najti pot, da se začetek gradenj prepreči. Pretekli teden je bilo na Kolonkovcu zborovanje, na katerem so

se odločili, da podrobno seznanijo politične sile z nastalim položajem. Prvi ukrepi so prizadeli trideset družin, od katerih se sedem ukvarja samo s kmetijstvom, ostale pa delno. Gre za področje na katerem gojijo visoko specializirano kmetijstvo. Celotna narodnostna skupnost in vse demokratične sile bi morale izkazati večjo in trajno zavzetost do temeljnega vprašanja, ki nevarno izpodjeda sam obstoj manjšine. Skupnost, ki bi izgubila poslušnost in zavzetost za odločno obrambo, je zapisana hiranju in smrti.

Društvo naravoslovcev in tehnikov vabi vse člane in prijatelje na predavanje prof. Karla Bajca

TEORIJA IN UPORABA GRAFOV

Predavanje bo v petek, 15. februarja, ob 20. uri, v prostorih Slovenske prosvetne zveze, ul. sv. Frančiška 20 v Trstu.

zemljo, brez pravičnih odškodnin lastnikom, kaj šele odškodnine skupnosti kot taki, ki trpi neprecenljivo škodo ob trganju narodnostnega tkiva in vedno večjega asimilacijskega pritiska.

Poslednja aktualna primera se nanašata na Štandrež ter na varianto k ureditvenemu načrtu tržaške občine za ljudske in cene gradnje. Gre pa le za zadnja primera, ki ju ločimo od ostalih le zaradi sedanjega trenutka. Pred seboj moramo imeti vedno jasno sliko vseh dosedanjih razlastitev tisočev hektarov zemlje in nevarnosti, ki pretijo v bližnji prihodnosti ob oblikovanju kraškega naravnega parka, ob hudi uri, ki

Tržaški mladinski zbor prireja v nedeljo, 10.2.1980, v Marijinem domu pri Sv. Ivanu KULTURNI VEČER. Začetek ob 17.00.

Vljudno vabljeni.

SLOVENSKI KLUB v Trstu
Ul. sv. Frančiška 20/II
v torek, 12. februarja ob 20.30

CIGAN SE PREDSTAVI

Naš gost bo BERTO HELD — starosta tržaških Ciganov, ki nam bo zaigral na violino, nato pa bomo v pogovoru z njim skušali kaj več zvedeti o ciganskem narodu, o ustroju njihove družbe, o njihovih navadah, težavah, življenjskih izkušnjah. Uvodoma bo s krajšim recitalom predstavila cigansko poezijo SAVINA REMEC.

Obisk delegacije mesta Ljubljane v Trstu

V ponedeljek, 4. t. m., je bila na uradnem obisku v Trstu delegacija mesta Ljubljane, ki jo je vodil predsednik skupščine Marjan Rožič. S tem so predstavniki ljubljanskih občin vrnili obisk, ki ga je lani opravilo v Ljubljani odposlanstvo tržaške pokrajinske uprave. Slovenske goste so sprejeli predsednik pokrajine Ghersi in njegovi sodelavci. Po dopoldanskih razgovorih so si člani slovenske delegacije popoldne ogledali Mednarodni center za teoretično fiziko pri Miramaru, nato pa so se sestali z voditelji pokrajinskih svetovalskih skupin. Ob sklepu obiska so objavili naslednje uradno poročilo:

»Delegaciji izražata željo in pripravljenost prispevati k nadaljnji krepitvi gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo in med Evropsko gospodarsko skupnostjo ter Jugoslavijo, kot tudi sodelovanja z neuvrščeni državami in državami v razvoju.

Delegaciji podpirata neposredno sodelovanje med gospodarskimi podjetji tržaške pokrajine in organizacijami združenega dela iz Ljubljane ter njihovo aktivno vključevanje v maloobmejno izmenjavo in z uvajanjem višjih oblik gospodarskega sodelovanja med državama.

Delegaciji pripisujeta poseben pomen obstoju in dejavnosti slovenske narodne skupnosti v Italiji in italijanske narodnosti v Sloveniji. Ugotavljamo obojestranski interes za njihov enakopraven in vsestran-

ski narodnostni, gospodarski in kulturni razvoj. Dejavnost in položaj tako slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske narodnosti v Sloveniji pomenita most prijateljstva in uspešnega sodelovanja med našima dvema državama — seveda pod pogojem, da uživata vse možnosti svobodnega razvoja kot skupnosti, vključno s stiki z matičnim narodom.

Obe delegaciji ugotavljata primernost in potrebo po širjenju in pospeševanju sodelovanja še na drugih področjih kot so: kultura, prosveta, znanost in tehnika, turizem, šport, sredstva javnega obveščanja in druga.

Na osnovi teh ugotovitev in izhodišč bo izdelan program konkretnega sodelovanja med tržaško pokrajino in mestom Ljubljana.«

—o—

Društvo slovenskih izobražencev
in
Slovenska Prosveta

vabita na

OSREDNJO PREŠERNOVO PROSLAVO

v Peterlinovi dvorani v Trstu, ul. Donizetti 3, v ponedeljek, 11. februarja ob 20.15.

Spored

- slavnostni govor: Zora Tavčar
- razglasitev literarnega natečaja Mladike in natečaja Mladi oder
- kulturni program
- prijateljsko srečanje

GLASBENA MATICA TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

SLOVENSKA PROSVETA

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

V petek, 8. in soboto 9. februarja, v Kulturnem domu v Trstu ob 20.30

OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

DANILO ŠVARA

Slovo od Mladosti

(PREŠEREN)

Opera v treh dejanjih

Gostovanje Opere slovenskega narodnega gledališča iz Maribora, dirigent Boris Švara

—o—

Predprodaja vstopnic v četrtek, 7.2., pri blagajni Kulturnega doma od 10. do 12. ure in eno uro pred pričetkom predstav.

Seja mešane komisije za prehode na Goriškem

Prejšnji teden se je sestala na sedmem rednem zasedanju v Novi Gorici stalna mešana italijansko-jugoslovanska komisija za izgradnjo mejnega prehoda Štandrež-Vrtojba. Delegaciji sta vodila dr. Fernando Macioce iz Rima in inž. Lojze Blenkuš, direktor Cestne skupnosti pri SR Sloveniji; poleg članov komisije, ki predstavljajo razna ministrstva in krajevne javne uprave, so se sestanka udeležili še številni strokovnjaki in izvedenci. Glavna tema zasedanja je bila otvoritev mejnega prehoda v ul. sv. Gabrijela — Erjavčeva cesta in poročilo o stanju del na novem mejnem prehodu v Štandrežu. Mejni prehod v ul. sv. Gabrijela je dejansko že dokončan, sedaj gre samo za to, da pride čimprej do njegove otvoritve in odprtja. Komisija je sklenila, naj bi občinski upravi iz Gorice in Nove Gorice sporazumno določili dan odprtja, ki naj bi bilo vsekakor na soboto v drugi polovici februarja ali 1. marca, in vse formalnosti za svečanost. Ta prehod bo eden

redkih v Evropi, ki bo zaenkrat namenjen samo pešcem, kolesarjem in motociklistom; vendar pa bo poskrbljeno tudi za avtobusni promet, potem ko se bosta obe strani dokončno domenili za to lokalno vožnjo.

Na sestanku so se tudi dogovarjali o potrebi po izgradnji nove mejne ograje, ki bo zgrajena od tega mejnega prehoda do onega v Solkanu; komisija je tehnični podkomisiji poverila nalogo, da izvede vse potrebno v tej zvezi. Nadalje so na zasedanju poslušali poročilo članov podkomisije za izgradnjo obmejne postaje v Štandrežu - Vrtojbi. Dela potekajo na obeh straneh po izdelanih načrtih in bodo letos zaključena, tako da bo možno še v tem letu otvoriti tudi ta mejni prehod. Jasno je, da bo ta eden izmed najvažnejših objektov v naši deželi, saj so zmogljivosti tega mejnega prehoda izredno velike. V tej zvezi je važno poudariti, da je nujno potrebno zagotoviti tudi cestne povezave s tem prehodom — sicer vse delo in visoko finančno breme — ki sta bili vloženi v izgradnjo tega objekta, ne bosta dosegli zaželenega uspeha. Člani komisije so si ob koncu zasedanja ogledali dela na omenjenih prehodih. Ob zaključku je treba poudariti, da delo komisije kot tudi podkomisije poteka sporazumno in v pravem konstruktivnem vzdušju, kar je vsekakor važno za doseganje tistih ciljev, za katere so bile omenjene komisije imenovane.

—o—

Prvi koraki škofijskega pastoralnega sveta

V našem listu smo že večkrat poročali o prizadevanjih goriške nadškofije, da bi prišlo do poživitev in globljega spremljanja ter spreminjanja cerkvenega življenja goriških vernikov; poročali smo tudi o delovanju župnijskih svetov in slovenskega škofijskega področja, kar je za nas posebno važno. Vendar bi tu še enkrat mimogrede poudarili važnost delovanja tudi slovenskih vernikov in njihovih izvoljenih organov, čeprav je bolj primerno opozoriti na novo miselnost, ki se uveljavlja v goriški Cerkvi, kar se tiče slovenske prisotnosti; objektivno moramo potrditi, da ni bilo vedno tako in če je danes drugače, je zasluga tudi slovenskih duhovnikov in v zadnjem času še laikov. Pisali smo že o slovenski prisotnosti v škofijskih svetih in v izvršnem svetu Škofijskega pastoralnega sveta. Danes moramo k temu dodati še to, da sta bila na zadnjem zasedanju, ki je bilo sicer prvo po ustanovitvi, imenovana v posebno delovno skupino za priprave na cerkveno srečanje tudi laik Karlo Mučič in duhovnik Cvetko Žbogar. Med tem časom so si slovenski verniki v mestu izbrali tudi več delovnih komisij, da bi bolje sledili vsej problematiki. Postavljeni so bili temeljni, laiki se niso zbalji dela v korist slovenske oz. celotne Cerkve na Goriškem; jasno je, da so to komaj začetki, a kdor dobro seje, tudi dobro žanje.

Vprašanja sodelovanja in prisotnosti v pastoralnem svetu so številna. O nekaterih se je razpravljalo tudi na seji Škofijskega pastoralnega sveta.

(Dalje na 7. strani)

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
priredi v soboto, 9. februarja, ob 20.30 v
goriškem Avditoriju

PREŠERNOVO PROSLAVO

zdrruženo s proslavo 10-letnice Sovodenjskega okteta.

— Sodelujejo: Oktet bratov Pirnat iz Jarš, Oktet Jelovica iz Škofje Loke, Obirski ženski oktet iz Železne Kaple, Klapa »Hum« iz Vele Luke na otoku Korčuli, Goriški oktet iz Nove Gorice in Sovodenjski oktet iz Sovodenj; recitatorja Mojca Grahek in Boris Peric. Slavnostni govornik Jože Humer, predsednik ZKO Slovenije.

—o—

Prosvetno društvo »ŠTANDREŽ«
dramski odsek

uprizori sodobno burko v treh delih

STROGO ZAUPNO

Marc Camoletti

Režija Emil Aberšek

Premiera v nedeljo, 10.2.1980 ob 17. uri v
Prosvetnem domu »Anton Gregorčič« v
Štandrežu.

Števerjanski vestnik v novo leto

Pred kratkim je izšla prva številka letošnjega Števerjanskega vestnika; glasilo domačega društva stopa tako v dvanajsto leto svoje izhajanja. Če le malo pomislimo na težave in na trud, ki ga člani društva »Sedej« in domačini vlagajo v to delo, moramo reči, da ni malenkost, saj gre za lepo število izdaj in letnikov; upamo, da jih naši ljudje redno zbirajo, kajti v bodočnosti bodo lahko predstavljali dobro dokumentarno gradivo o števerjanski vasi, o njegovi zgodovini, o njegovem vsakdanjem življenju in o številnih kulturnih, športnih in zabavnih prireditvah, ki jih organizirajo v števerjanski občini. Važni pa bodo tudi podatki o spremembah v tej briški vasi na kateremkoli področju; tu mislimo predvsem na nove družine, rojstva, smrti, šolske in gospodarske novice, na versko življenje, kajti imamo vtis, da se malokje tiskajo podobni listi, vsaj v naših slovenskih vaseh. Včasih se

komu zdi, da je vse to tako skrajno dolgočasno, da ni vredno branja, vendar če dobro pomislimo, je tudi to del naše zgodovine in naše prisotnosti; če bi tudi drugod imeli podobne publikacije, bi si lahko ustvarili popolnejšo sliko o življenju naše narodne skupnosti na splošno. Ta številka je precej bogata in v njej najdemo novice o vsem tem, kar smo zgoraj omenili; poleg tega pa lahko beremo še druge številne članke in zapise, ob katerih se spleča, da se zaustavimo in malo premislimo. Ob zaključku bi samo to dodali, da bi za morebitno poživitev bila potrebna tudi kaka dostojna polemična misel ali članek, kar naši ljudje radi berejo; v vestniku smo bili vajeni prebirati tudi podobne članke; to ne škodi, le poživiti celotno glasilo. Mogoče to ni prav »življenjsko potrebno«, vendar danes si kaj podobnega skoraj želimo, saj je vse naše časnikarstvo tako nekam neprivlačno.

Občni zbor pevskega zbora Rupa - Peč

Pri sestavljanju novic si na žalost dostikrat ne vzamemo časa, da bi poročali tudi o delovanju nekaterih pevskih ali prosvetnih skupin, ki že vrsto let obstajajo in delujejo v nekaterih okoliških vaseh. Žal nam je, da se to dogaja, a tudi škoda je, da se ne spomnimo vsaj v nekaj vrsticah teh pogumnih in požrtvovalnih prosvetnih delavcev. Eden takih primerov je tudi Rupa-Peč; to vas omenimo kvečjemu enkrat na leto, ko poročamo o prazniku frtalje v Rupi, ki ga organizira domači pevski zbor. Ta pevska skupina posveča več pozornosti prav temu prazniku, vendar pa opravlja svojo važno vlogo in narodnostno dolžnost skozi vse leto. Predvsem skrbi za okrepitev zbora s tem, da stalni in nekateri že dolgoletni člani vabijo in vključujejo v zbor vedno več novih in mladih pevcev in pevk, ki z veseljem hodijo na vaje in na ta način pripomorejo, da bo zbor še naprej deloval. Posebej je treba še poudariti vso skrb in veselje, ki ju zboru posveča njegov

dolgoletni pevovodja Zdravko Klanjšček, kar so podčrtali vsi, ki so se pred kratkim udeležili občnega zbora. Potrdili so tudi namen, da bi nadaljevali z organiziranjem domačega praznika ob Sv. Marku, kar je omenil v svojem poročilu tudi predsednik Darko Durčik; med posebne dejavnosti je treba vključiti tudi ustanovitev mladinskega zbora, ki ga skrbno vodi Anka Černic. To je treba podčrtati z veseljem, saj kjer so mladinski zbori, se nam ni bati za naše bodoče prosvetno udejstvovanje, to pa je neizbežno povezano z našim obstojem, pa naj se ob tem izpričujejo katerekoli argumentacije. Bodimo ponosni na take prosvetne delavce. Občni zbor se je zaključil z izvolitvijo novega odbora, ki ga sestavljajo Ivan Kovic, predsednik, Edi Pavletič, blagajnik, Marjanka Čevdek, tajnica, Miljana Kogoj, referent za stike in poživitev zbora in Darko Durčik, referent za obveščanje in poročanje. Zbor stopa v četrto desetletje:

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Jadranski koledar za leto 1980

Jadranski koledar za leto 1980, ki ga je uredil — kot že vrsto let — Jože Koren, opremil pa Graficenter v Trstu, prinaša na uvodnem mestu pesimistični članek Borisa Raceta »Slovenecem ne-naklonjeno preteklo leto«.

Karel Šiškovič je objavil članek »Parlamentarne in evropske volitve 1979«. Gre za obširno analizo volivnih rezultatov, ki je zanimiva zlasti kar zadeva Trst. Filibert Benedetič je prispeval članek o delovanju tržaškega občinskega sveta po junijskih volitvah 1978. Temu sledi drug Šiškovičev članek, ki ima naslov »Narodnomanjšinsko (narodnostno) vprašanje kot specifičen aspekt nacionalnega vprašanja«. Gre za teoretično obravnavanje manjšinske problematike, ki je različna od naroda in od države do države. V njem Šiškovič osvetluje to problematiko zlasti tudi v luči Kardeljevih tez in stališč komunizma oziroma takoimenovanega delavskega gibanja in ugotavlja med drugim, da »je danes za nekatere oddelke delavskega gibanja težko razumljivo, da je treba manjšinsko skupnost obravnavati kot družbeno skupnost z vsemi atributi večjih ali manjših družbenih skupnosti, ki so uspele v svojem boju za državnost ali se jim direktno ali indirektno priznava celovitost interesov na vseh področjih. Atributi manjšinske skupnosti niso le jezik in kultura, marveč so v večini primerov tudi prostor, gospodarstvo, določena socialna struktura, politične težnje«.

Jože Pirjavec objavlja »Misli o kulturnih odnosih med Slovenci in Italijani na Tržaškem«.

Članek je kratek pa zanimiv in napisan v živahnem slogu.

Elio Fornazarič razpravlja o tržaškem pristanišču v sedanosti in prihodnosti, Bojan Brezigar o avtocestnih povezavah na območju dežel delovne skupnosti Alpe-Jadran, Boris Simoneta o zamejskem športu, Marjan Pertot pa je prispeval skrbno sestavljeno bibliografijo »Slovenski tisk v Italiji 1978-1979«.

Potem se začnejo vrstiti članki in reportaže s posameznih področij, tako v geografskem kot v strokovnem smislu. Pavel Petrič piše o Benečiji včeraj in danes, Milko Rener o »slovenskih slikarjih v goriških domovih« (gre za nekak pregled nad delo slovenskih slikarjev, ki jih je najti v domovih slovenskih družin na Goriškem; članek je zares zanimiv), Srečko Simoneta o skrbi za otroka v zvezi z mednarodnim letom otroka, Pavel Stranj o slovenskem šolstvu v Italiji v šolskem letu 1979-80, Lelja Reharjeva pa o poučevanju slovenščine za Italijane. Ta piše v svojem članku med drugim: »Izkušnje preteklih let so ... pokazale, da živi v Trstu poleg šovinističnih kričočev in ostankov fašizma precej ljudi, ki čutijo potrebo, da bi se zblížali s pripadniki slovenske narodnosti in jih bolje spoznali. Iz njihovih krogov prihaja iz leta v leto več tečajnikov«. Mimorede naj omenimo, da tudi druga, še bolj očitna in celo dramatična dejstva opozarjajo na pomen in nujnost znanja slovenščine v današnjem Trstu. Tako npr. poznamo dekleta, ki so končale vajeniško dobo in so že skoro pol leta brezposelne, ker

ne dobijo službe zaradi neznanja slovenščine, ki je danes takorekoč nujno potrebna v tržaških trgovinah in drugih lokalih.

Nemogoče je navesti še vse ostale in niti ne vseh najbolj aktualnih in zanimivih člankov v koledarju. Zato naj opozorimo le še na nekatere najbolj važne in vredne branja, tako na primer članek Rastka Bradaškja »Vstaja in osvoboditev Trsta«, Kramarjev članek »Osvoboditev slovenske Istre«, »Partizanov dnevnik« Ivana Volčiča — ta ima naravnost zgodovinsko-dokumentaren značaj, zanimiv za vsakega resnega zgodovinarja —, »Razvoj narodnoosvobodilnih tehnik v srednjeprimorskem okrožju (1941-1945)«, ki ga je napisala Slavica Plahuta, članek Nelide Silič Nemec »Problematika povojnih javnih spomenikov na Primorskem«, odlomek iz spominov dr. Josipa Vilfana, ki so tudi zanimivi za zgodovinarja, prispevek Branka Marušiča »Prvačina ob koncu 16. stoletja«, o katerem velja isto, spis Pavleta Merkušja »Rokopisni italijansko-slovenski slovarček iz arhiva Colloredo«, ki je dokaz, da se da še marsikaj zanimivega najti v arhivih, zlasti na Beneškem, in še marsikaj drugega.

Tudi zadnji Jadranski koledar je tako zares pravi zbornik zanimivosti, ki nam nudijo dober vpogled v našo preteklost, pa tudi sedanost. Zbornik je bogato ilustriran in tiskan na lepem papirju. Nujno bo moral vsakdo seči po njem, kdor se bo kdaj pozneje ukvarjal s primorskimi, pa tudi vseslovenskimi zadevami.

Slomškov dom v Bazovici *priređi v nedeljo*, 10. t.m. ob 17. uri v kino dvorani v Bazovici

PREŠERNOVO PROSLAVO

Sodelujejo: otroški zbor »Slomšek«, otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkolj, solista Bruno Kralj in Marta Valetič. Slavnostni govornik Saša Martelanc.

Stari Slovani in Veneti

JOŽKO ŠAVLI

Kdo so bili »staroselci«?

Pod vrhom Mont Korwatsch je v dolini znano zimovišče **Silvaplana**, ki ima v imenu sestavni izraz »plana«, star slovenski izraz za plani, odprti svet v gorah. Pogosto se pojavlja tudi oblika »planja«, tako da tudi našemu Krnu (2245 m) pravijo domačini kar **Vrh planje**. V švicarskem pogorju Rätikon se nahaja vrh **Schesaplana** (2965 m). Še številnejše pa so plane v Valiških Alpah v zahodnem delu Švice: **Plan de l'Aiguille** (2203 m), **Planpraz** (2062 m)... Tu je tudi **Grand Golliaz** (3204 m). Nadrobne raziskave odkrijejo še številne primere. Romanščina oz. retoromanščina ali »romanč«, kot ji pravijo domačini je še polno sledov jezika pred-rimskega prebivalstva; podobno tudi francoščina v Švici, pa tudi dolomitska latinščina in furlanščina. Bolj pa je prekrila prvotni jezik že alemanščina (v Švici in na Predaliskem) ter bavarščina (na Tirolskem in v Avstriji), ki je sledila romanščini. Obe, alemanščina ter bavarščina, sta danes narečji nemščine.

Pa tudi tam, kjer sta prevladali in se širijo danes nemško govoreči predeli Alp, pogosto klijejo na dan stara imena, poleg »rovtov«, »trebežev« in »polj« ter drugih je

precej pogosto tudi »selo«. V nemških oznakah se pojavlja kot »Zell«, kar prihaja od slovenskega »iz Sel«; sklon torej, ki so ga nemški naseljenci največkrat slišali in po njej priredili svoj naziv. Na Koroškem je ta nemški naziv ostal za Sele pod Karavankami, za Selo pri Gospe Sveti in za Selo ob Glini. Najdemo pa ga tudi na Solnograškem, kjer po zgodovinskih domnevah Slovencev ni bilo. To je **Zell am See** v dolini Pinzgau; in celo na Tirolskem — **Zell am Ziller** v istoimenski dolini. Na zgornjem Štajerskem pa je znana božja pot **Mariazell**, kar je pogrešno prevedeno v »Marijino Celje«. In zdi se, da samo mesto Celje, v rimskem času **Celeia**, ni nič drugega kot prastaro Selo oz. Sela. V slovenščini pomeni danes selo naselje, manjše od vasi, vendar še samostojno, medtem ko zaselek pripada vasi. Pod Solnogradom je ozka soteska, ki nosi ime **Lueg**, kar je samo narečna izgovorjava za »log«.

V Tirolah pelje od Merana do prevala Resia (Reschenpass 1504 m) v Engadin lepa gorska dolina imenovana **Vintschgau**. To ime je samo okrajšava za »Windischgau«, kot ugotavljajo pisci (npr. Pinzinger, »Die

älteste Gesch. des bair. österr. Volkstamms«). Nemška beseda »Gau« pomeni predel, pokrajino, medtem ko je »windisch« stara nemška oznaka za slovenski. Je bila omenjena dolina slovenska?

V francosko govorečem predelu kantona Valais (nem. Wallis) leži večji kraj oz. manjše mesto z imenom **Sion** (nem. Sitten), za katerega se pojavlja v starih zapisih tudi naziv Sedun (lat. Sedunum). Besedna oblika, ki je v zvezi z našim **sed-**, npr. narečno Sedlo za Selo. V Letopisu Sloven. Maticice (1874 str. 160) navaja D. Trstenjak, da naj bi v kraju Anniviers blizu Siona še v preteklem stoletju bivali skaženi slovenski ostanki.

V eni od stranskih dolin blizu Siona se nahaja tudi gorski kraj **Evolène** s francosko govorečim prebivalstvom. Kot mi je zatrdil znanec, ki je tam doma, imajo tudi oni v svojem narečju izraz »tasa« in pomeni insto kot pri nas na Tolminskem, skladovnico drv.

Odkod vse to? Vse skupaj se res kaj malo sklada z zgodovinsko domnevo o naselitvi Slovanov v zahodne Alpe, kot so jo izdelali in zacementirali v zgodovinskih nemški pisci. Po njih se zgledujejo tudi naši in mehanično ponavljajo zapleteno sestavljene zgodbe o prazgodovinskih Keltih in Ilirih, v najboljšem primeru o »staroselcih« (?), od katerih naj bi pač Slovenci ob naselitvi prevzeli tehniko pastirstva, mlekarstva in poljedelstva oz. prastaro socialno zgradbo vasi.

Dr. Tuma seveda odklanja takšna nemška tolmačenja. V obširnejšem spisu »Naše

Z občnega zbora SSO

Za ohranitev in utrditev slovenstva

»Kot krovna organizacija ustanov in društev, ki slonijo na načelih slovenstva, idejnega pluralizma, demokratičnosti in samostojnosti ima Svet slovenskih organizacij (SSO) za svoj glavni cilj ohranitev in utrditev slovenstva na vseh področjih naše prisotnosti«. Tako je opredelil namene in prizadevanja te slovenske organizacije predsednik Damjan Paulin na drugem občnem zboru, ki je bil pretekli teden v Jamljah. Svet slovenskih organizacij je bil ustanovljen v decembru leta 1976 iz potrebe, da bi društvom in organizacijem, ki se sklicujejo na omenjena načela, dali širši, deželni okvir, ki naj bi boljše ustrezal organizacijskim in političnim potrebam. V vsem tem obdobju je SSO izvršil svojo nalogo z zaupanjem v lastne sile in s stalno krepitvijo usklajevanja, programiranja in utrjevanja slovenske prisotnosti na narodnostno mešanem ozemlju naše dežele; to ni bilo mogoče razvidno na operativnem področju, vendar je SSO bil skupaj z drugimi slovenskimi organizacijami vedno prisoten, ko je šlo za uveljavljanje naših pravic in zahtev; v tem smislu je SSO pomemben dejavnik. Pri svojem delovanju, se je ta organizacija opirala na svoje sile s poudarkom na samostojnem nastopanju in vse, kar je bilo doseženo, je sad prizadevanj in boja včlanjenih društev in skupin.

V tem okviru je tudi organizacija navezovala stike in enakopravne odnose z družbeno političnimi dejavniki večinskega naroda. Predsednik Paulin je v svojem izčrpnem poročilu omenil nekatere važne trenutke naše narodne

skupnosti; predvsem je podčrtal vsa prizadevanja za uveljavitev naših zahtev, ki naj bi bila nakazana v globalnem zaščitnem zakonu. A kakor vsi vemo, so ta prizadevanja obtičala na mrtvi točki, še posebno potem ko je vladna komisija prišla do deljenih mnenj, kar se tiče naše zaščite. Po mnenju predsednika SSO je del krivde treba iskati tudi v lokalnih dejavnih, zato je naša prisotnost nujno potrebna v tem trenutku. Omenil je tudi stike s predstavniki matičnega naroda, ki bi morali kot sopolisniki Osimskih sporazumov odločneje nastopiti, da bi se določila tega sporazuma izvajala v celoti. Vsi pričakujemo, da bo matična domovina upoštevala različne stvarnosti med Slovenci v zamejstvu in podpirala vsa prizadevanja, ki so usmerjena v ohranitev in krepitev slovenstva v naši deželi.

Predsednik Paulin je tudi omenil gospodarski del Osimskih sporazumov in izrekel na ta račun precej negativno oceno. Medtem ko Osimski sporazum pomeni najpomembnejši akt, na katerega se lahko sklicujemo ob postavljanju naših zahtev, predstavlja gospodarska plat precej negativnih stališč do naše narodne skupnosti, saj bi določene infrastrukture pomenile za nas še večjo izgubo našega teritorija in nadaljnji udarec za naše že tako skrčeno ozemlje. To pa predstavlja tudi manjšo ekonomsko moč za slovensko manjšino v zamejstvu, ošibitev v tem smislu pa ne pomeni zagotovila za naš nadaljnji razvoj, istočasno pa ima za posledico tudi bistveno spreminjanje socialno-gospodarskih struktur naših krajev. »Večkrat sliši-

mo očitke — je poudaril predsednik Paulin — da smo proti napredku in proti povečanju delovnih mest. Naj takoj povemo, da smo proti takemu napredku, ki ne more biti napredek, če ne upošteva tudi širših interesov naše skupnosti«. Nadalje je Paulin omenil tudi težave pri uveljavljanju slovenskega jezika v javnosti, poročal je o skupnih nastopih slovenskih organizacij pri predsedniku vlade in predstavnikih SR Slovenije, o številnih vprašanjih v Slovenski Benečiji in Kanalski dolini ter zaključil z željo, da bi prišlo do okrepitve SSO, tako da se bo v sodelovanju z drugimi sloven-

(Dalje na 8. strani)

—o—

PRVI KORAKI ŠKOFIJSKEGA PASTORALNEGA SVETA

(nadaljevanje s 5. strani)

nega sveta, ki je bila pri kapucinih v Gorici zadnje nedeljo januarja. Najprej so prisotni sledili otvoritvenim besedam nadškofa Petra Cocolina, ki je v svojem govoru razčlenil pomembna vprašanja, nato so odobrili zapisnik ustanovne seje. Člani so zatem odobrili pravilnik pastoralnega sveta, nakar je sledila razprava o imenovanju komisij in o delovanju le-teh. Bil je sprejet sklep, naj se te komisije imenujejo po potrebi in naj bodo stalne ali občasne. Naslednja točka je bila razprava o pripravah na cerkveno srečanje, ki naj bi bilo ob zaključku pastirskih vizitacij in zamišljeno kot proslava koncila, ki je bil v Ogleju pred 1600 leti; to srečanje naj bi bilo jeseni prihodnjega leta, za vse priprave pa naj bi poskrbela posebna komisija, ki smo jo že zgoraj omenili. Dnevni red te seje je bil zelo bogat in prisotni ga niso izčrpali. Zato so sklenili, da se v doglednem času zopet sestane škofijski pastoralni svet.

planine« (Jadranski almanah, Trst 1924 ter Gospodarska čitanka, Gorica 1925) pravi:

Goriške planine pa so ohranile svoj slovenski značaj čist, vsi izrazi so pristni in bogati, dočim so nemški in ladinski ubogi in često zajeti iz slovenskega: Sirte za sirotko, Döse za dežo, Spiress za prosnico, Schotten za skuto, Schment za smetano, Bongrad za pregrad, Käse za caseus in ta je iz kvas. Ladinski sir, sič, scuette in latt zerv so očitno slovenske sirotka, seč, skuta, čmrljevo mleko. Tako naj ima slovenski pastir zavest, da je na tej zemlji njegova kultura prva.

Potemtakem naj bi bili prav Slovenci prvotni prebivalci našega gorskega sveta, prav tako Norika (današnje Avstrije), pred-rimske Venecije (danes Benečija), vse tja do Recije (današnje Švice)? Kelti, o katerih poročajo zgodovinski viri, so morali kakor pravi dr. Tuma, res prebivati le po gradiščih in utrjenih seliščih, ker nam niso zapustili skorajda nobenih krajevnih in še manj ledinskih imen. In to kljub temu, da pod vplivom zgodovinskega razni jezikoslovci in krajevpisci poskušajo na vse mogoče načine vsej tej številni imenski zapuščini nadeti keltsko obleko. Toda, kdo naj bi bili potem prastanovalci, katerih jezik je moral biti našemu slovenskemu tako zelo podoben?

Enciklopedija za deželo Furlanijo - Primorsko navaja pod geslom »Trieste« (Trst) podatek, da se je mesto imenovalo v rimskem času »Tergeste«. Ta rimski naziv pa je prevzet od starejšega »Terg«, kot se je mesto imenovalo pod Veneti. Ti so bili ljudstvo, ki je pred Rimljani bivalo v severo-

zahodni Italiji, na ozemlju današnje Benečije.

Ime »Terg« popolnoma sovпада s slovenskim »trg« in se pridružuje drugim krajevnim in ledinskim imenom po Furlaniji in Benečiji ter drugod, za katera ne more veljati domneva, da so bila naseljena s slovenskim življenjem šele v času oglejskih patriarhov. Isto kot za Trst bi veljalo tudi za mesta »Grado« (Gradež) sredi lagun in mogoče celo za »Jesolo«; prvi odgovarja pomenu »grad«, drugi pa bi ustrezal pomenu naše besede »jez«.

Ne bi se hotel spuščati v jezikoslovna razglabljanja, toda množica vseh teh imen in njihova podobnost s slovenščino je le prevelika, da bi jo bilo mogoče preprosto zanemariti kot nepomembno okoliščino.

Seveda pa iz jezikovnih sorodnosti ne gre delati prenapetih sklepov, saj so narodi večkrat menjavali svoj jezik in kulturo, izginjali in znova nastajali. Langobardskih, herulskih, gotskih in še kakih potomcev v današnji Italiji ne bi mogli imeti kar za naslednike starih Rimljanov, čeprav so prevzeli romansko govorico in velik del latinske kulture. Žal pa se danes pod vplivom nacionalizmov iz polpreteklosti večinoma istoveti jezik in rod posameznih ljudstev, kar je navadno zgrešeno.

Kdo so bili Veneti?

V letopisih Slovenske Matice 1870, 1871, 1874 in 1875 ter v knjižici »Slovanski elementi v venetščini« (1874) navaja D. Trstenjak številno izrazje benečanskega, patavskega (padovanskega) ter mantovanske-

ga narečja ter ga primerja s podobnimi besednimi koreninami ter njih pomeni v slovanskih jezikih. Omenja nadalje še več grških in rimskih piscev, ki omenjajo Venete in njih naselitev na evrazijskem prostoru. Na podlagi poročil starih piscev in novejših raziskovalcev lahko na kratko takole prikažemo njihovo zgodovinsko poreklo. Ni nujno, da je popolnoma točno, zadostuje pa, tudi če le približno odgovarja stvarnosti.

Pradomovina Venetov naj bi bilo območje današnjega Irana (Perzije), Armenije in severnega predela Male Azije tk. Paflagonije. Ljudstvo tega ozemlja se je imenovalo Arja, kar naj bi odgovarjalo pomenu časten ali slaven. Ime Arja naj bi se skrivalo še danes v imenu Iran. Stari Tračani, ki so bili s tem ljudstvom sorodni, naj bi svojo zemljo imenovali »arja«. (Pomen, ki je najbrž izvirnejši kot pa pojem časten oz. slaven.)

Grški pisec Arrian poroča, da so začeli Veneti zapuščati svojo pradomovino zaradi hudih bojov z bližnjimi Asirci že okrog leta dva tisoč pred Kr. Njih prvi izseljenski val (arijanski) da je bil usmerjen v severno Indijo, drugi (indoevropski) pa v Evropo. Seveda naj bi to preseljevanje trajalo stoletja.

Med Indoevropejci — da jih tako imenujemo — so bili štirje selitveni tokovi. Prvi keltski je segel do Galije in Hispanije; drugi grekoitalski se je usmeril v Grčijo in južno Italijo ter se tukaj ločeno razvijal; tretji tok, germanski se je usmeril k Severnemu morju in v Skandinavijo; četrti tok, slovanski, pa je prišel na območje vzhodne Evrope do Baltskega morja in od tod po morju segel do današnje Bretnje. Ta slovanski naselitveni tok je istoveten z venetškim.

(Dalje)

KNUT HAMSUN POTEPUHI

OOOO Poslovenil Oton Župančič OOOOOOOOO 83 OOOO

»Sežgala si ga?«

»Sežgala. Naj ne bi nihče videl, da sem omožena. To sem storila v glavnem zavoljo tebe.«

Oba sta dolgo premišljevala. Ako je bila vse to njena izmišljotina, da bi v tem trenutku dosegla, kar želi, je imelo to odločilen učinek, preklicati ne more več.

»Da da, potemtakem je vsega konec!« je rekel.

»Moj Bog, saj menda res!« je odgovorila. Seveda je bila zdaj nežna in žalostna, govorila je skoro neslišno in nekoliko jokala, a bilo je videti, kakor da bo že prenesla — kakor da bo tudi Loviza Magreta prenesla.

»Tak to je konec!« je nadaljeval. Položila je svojo roko na njegovo in molčala.

»Kaj pa s Haabjörgo? je vprašal.

»Kaj meniš, da nisem mislila na Haabjörgo! Tako je še majhna, da mora iti z menoj. Ti nočeš z nama, kakor vidim?«

»Ne,« je odgovoril krepko.

»Ti ubogi Edevart!« je rekla in postala še nežnejša. »Ali morava res obe oditi od tebe!«

»Vse kaže tako, da. Jutri vaju odpeljem do parnika.«

»Saj pojdeš z nama na Doppen?«

Odgovoril je kakor globoko užaljen, kakor strašno prezrt in užaljen: »Pojdem — če ti je kaj do tega.«

O, če ji je kaj do tega! Kako mu je dalo srce, da je mogel kaj takega reči? Zadnji dan vendar morata biti skupaj na Doppenu.

Ni šel z njima na Doppen, nanoslo je, da se je načrt zadnji trenutek prevrgel. Prebil je težko noč brez spanja in počitka, ni mu bilo več lahko, če bi jo izgubil, razen tega ga je grizlo, da ji ni mogel on dati potnine, res je do konca obubožal.

Ko je priveslal svoji dami do pristajališča, se je poskusil, bolan in strahopeten, kakor je bil, do prihoda parnika skriti, a to se mu ni posrečilo. Mala Haabjörga, ki se je povsod smukala, ga je izteknila v najvišjem nadstropju skladišča. Sedel je sključen in si gledal roke.

»Tukaj si?« je rekla Haabjörg. »Mama te tako išče.«

»Išče me?« je odgovoril in šel za njo.

Dete ga je zmagoslavno privedlo: »Tam gori sem ga našla, mamica, pod streho, hahaha!«

Loviza Magreta je morda to ali ono razumela, bila je dobra in prizanesljiva in je odgovorila detetu, da ima Edevart toliko misliti, da bi bila morala pustiti Edevarta na miru. »Pojdi sem. Edevart, in sedi na moj plašč!« je rekla in mu razgrnila plašč.

Zakaj ni mogel ostati do zadnjega njen pomočnik in matador! Težko, težko se mu je bilo popolnoma ločiti od nje, ni bila zastonj njegova prva globoka ljubezen iz mladih dni, ta trenutek bi bil gotovo najrajši šel za njo tja do Floride, samo da je imel s čim.

Je li razumela njegovo stisko? Bog ve. »Tako si bled,« je rekla in potisnila svojo ljubeznivo roko v njegovo.

»Ni mi dobro,« je odgovoril.

»Ne, ni ti dobro.«

»Če bi imel žganja, zdaj bi ga pil.«

»Misliš, da ga tukaj ne bi dobil?«

»Ah ne. Pa saj mi ne bi pomagalo. Loviza Magreta — Loviza Magreta — Loviza Magreta,« je šepetal kakor v spominu in majal z glavo.

Sama je pobledela in storilo se ji je inako, hotela mu je kaj dobrega, mu pomoči: »Preslab si, da bi naju spremljal,« je rekla nenadoma.

»Malo izmučen sem, prevzelo me je.«

»Ne moreš prenesti,« je rekla usmiljeno.

»Rajši odveslaj domov in lezi.«

»To je sramota zame.«

»Ne, ne, nikan tako. Saj bova že jutri večer na Doppenu.«

Zdaj je Edevart klecnil, se obrnil stran in odgovoril: »Da, in mene ne bo tam!«

Da bi ga potolažila, se je delala pogumnejšo, nego je bila, obetala je, da mu bo pisala. »Je že tako, da te imam rada,« je govorila celo zadnji hip na pomolu, »rajši kot kogarkoli v življenju, da veš.«

»Že, pa nama le ni pomagalo, vendar greva vsaksebi.«

»Že, ali zdaj poslušaj,« je nadaljevala kakor dobre volje: »Ne vem, ali mi bo tam prijalo, ne, prav nič ne vem, in potlej bi prišla k tebi nazaj. Da, tega sem si skoraj v svesti. Ali pa prideš nemara ti k meni? Tudi to bi bilo mogoče.«

»Da, nič ni nemogočega,« je rekel vzbohren.

»No, vidiš! Potemtakem se ne ločiva za vse žive dni. Edino to je, da bom zate prestara.«

»Ah, ti prestara! Jaz sem starejši od tebe.«

Ne, ne, natanko vem. Predolgo ne sme trajati, da se spet snideva. In zdaj pa le pridi srečno domov!«

»Ne,« je rekel zavoljo lepšega, »res bom poskusil iti z vama.«

Govorila je, kakor da gre zanjo samo: »Tega ne smeš, Edevart, bilo bi samo hujše za naju oba. Nemara ne bom ves čas tako pogumna.«

»Ako hočete s parnikom, stopite zdaj v čoln!« je opomnil na glas odpravnik.

(Dalje)

ZA OHRANITEV IN UTRDITEV SLOVENSTVA

(nadaljevanje s 7. strani)

skimi organizacijami lahko dosegla globalna zaščita in vsestransko uveljavila slovenska narodna skupnost.

Na občnem zboru so poleg predsednika Paulina nastopili še številni drugi zastopniki društev in organizacij ter podali svoja poročila. Tako je o kulturi poročal Marij Maver, o javnih občilih Kazimir Humar, o športu Karlo Brešan, o sindikalnih vprašanjih Silvester Metlika, o mladinski problematiki Ivo Jevnikar. Ob zaključku so prisotni izvolili odbor. Sestavljajo ga Damjan Paulin (predsednik), Zorko Harej, Kazimir Humar, Neža Tributsch (podpredsedniki) in Marij Maver (tajnik). V nadzornem odboru pa so Karlo Brešan, Mirko Špacapan, Sergij Pahor, Milenka Rustja in Ciril Terpin.

— Jn taku, dragi brauci, smo spet tle, jest jn moj kolega Mihec. An cajt sma počivala, de si naberemo noveh sil jn de bomo še lepše povedala, kaku se svet vrti. Jest jn Mihec...

— Ti Jakec, ne stoj mene neč mešat! Do zdej sm živu u miri jn prou ne be tou, de bi mi kakšen prestrelu noge.

— Bejži, bejži, Mihec, kadu bo tebe streljau! Sej se nanka ne spleča.

— Jakec, ne stoj me zdej zašpotavat! Tegó ne pestim! Jn kar se streljanja tiče, peš be lahko tudi ti znou, de dandanes streljajo tudi nečko taku — za kratek čas.

— Ma ja, ja. Ma bodi tudi ti nomalo mož! Zdej peš pestme nomalo pr miri, ke be jest rad kej povedau našem braucem. Najprej be rad pozdravu vse naše prijate, ke so nas kašen bot radi poslušali. Jn pole be rad povedau, de boma tle govorila vse sorte: od politike, od vremena, od kulture, od škandalov od terorizma...

— Od terorizma rajši ne!

— Od terorizma sm reku! Jn pole od davkov, od bab, od športa jn vse, kar se bo zgodilo. Jn bomo govorili taku, de bo vsak zastopu. Ne koker kakšni govorniki, ke govorijo, govorijo jn pole no beden ne zna, kej so rekli.

— Ja, ja, nečko oblubavaj. Ma pole glej, de boš tudi držau, kar si reku!

— Zakej ne be držou? Sej nisem politik. Uani ano govorijo jn drugo delajo.

— Ja, ma vedi, de jest ti ne bom neč pomagu. Zatu ke jest čem živet u miri jn nečem jemet opravka s kašnimi kilerji.

— Dej, dej, Mihec, kej tisto tolko napihavaš! Kadu se te bo lotu tle na tem turni? Jn kej se ti ne zdi lepu, ke boš pršū lepu u časnik jn kej povedau?

— Meni tisto od časnikov ni prou neč mări. Ke u časnikah so samo teroristi, politiki, sleparji jn pole potresi, povodnji, nesreče jn same grde reči. Prou se ne slišem, de be biu vmes.

— Ma saj so u časnikah tudi lepe reči: od kašne prireditve, od pusta jn od kašnega človeka, ke nardi kej dobrega...

— Jakec, tašni ledje, ke nardijo kej dobrega, pridejo nutre samo če umrjejo. Jn jest, koker sm reku: nečem jemet sitnosti jn zatu...

— E, Mihec, boš vidu, de ti bo pasalo.